

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetések kedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

A Közérdek eredeti táviratai.

A miniszterelnökség sajtóosztályától.

Belgrád ostroma szerb földön.

Belgrád ostroma tegnap és ma folytonosan tartott. Csapatunk állandóan előre nyomulnak a Belgrád felé vezető országúton s egészen közel értek a védősereg hadállásaihoz, melyekből a szerb csapatokat heves támadás után kiverték és visszavonulásra kényszerítették.

A monitorok is állandóan rettenetes ágyutűzzel árasztják el a szerb hadállásokat, ahonnan tizenkét gránátot lőttek Zimonyba, mire tüzérségünk Belgrádot lőtte, óriási pusztulást okozva.

Przemysl védelme.

Budapest, nov. 21.

A főhadiszállásról jelentik: A szövetségesek Orosz-Lengyelországban tegnap is sikereket értek el. Döntés még nem történt. Az orosz foglyok száma növekedőben van. Przemysl előtt az ellenségnek azt a kísérletét, hogy erősebb biztosító csapatokat hozzon közelebb a vár déli harcvonalához, — nyomban visszautasítottuk. Az ellenség ez alkalommal súlyos veszteségeket szenvedett. — H ö f e r vezérőrnagy, a vezérkari főnök helyettese.

Használjunk hadisegély-póstabélyeget!

Utunk Galicziában.

Először Stanislauba kerültünk; egy napi pihenés után felvittek Halicsra az ottani erőd védelmére, a melyet rettenetes mennyiségű orosz ellen három napig képesek voltunk tartani. Ekkor azonban megkerült az ellen és mi Kalusz, Dolina, Stryj felé visszavonultunk teljes rendben, minden veszteség nélkül, felrobbantva milliókat érő műtárgyakat. Stryjnél ismét találkoztunk az oroszokkal, sikerült egy napig feltartóztatni, majd Stryjtől északra Mikolajowánál a Dniester partján két ízben megtámadni. Mindkét támadásunk sikerült, de oly tömeg muszka állott velünk szemben, hogyha lelőttünk egyet, kettő került a helyébe, azonkívül ismét megkerült három hadtesttel, minélfogva ismét „Rückwerzkonzentrierung aus taktischen Gründen” lett elrendelve.

A Dniester partja mellett vonultunk vissza Tersakow, Hrusow, Kulcice, Starysambor irányában. Visszavonulásunk oly gyors volt, hogy első nap 48 kilométer tettünk meg reggel 3 órától éjjel 1 óráig. Starysambornál utóljára láttuk a Dniestert és Starasólnál állapodtunk meg, a hol jó földerősítéseket készítettünk, egész földvárakat, a melyeket mikor elkészítettünk, el kellett hagynunk, és tovább masiroztunk Chyrowon át Mezólaborcz felé, a Przemysl felé vezető kettős vasúti pályán mellett. Ugy értesültünk, hogy Homon-

Ki-ki a magáét.

Se nagy ur, se kis ember, — se gazdag, se szegény, — se öreg, se ifju, — se férfi, se asszony: senkise sajnálja a pillanatnyi fáradságot, hogy őszinte magába-mélyedéssel számot vessen azzal, vajjon pontosan, lelkiismeretesen és legjobb erejének latbavetéssel teljesíti-e a kötelességeket, melyeket a honvédelem érdeke a most folyó háboruban elébe szab.

Mindnyájan gondoljunk arra, hogy a háboru után nagy és igazságos elszámolás következik. Örömteli elszámolás azokra nézve, akik derekasan állották meg a helyüket, — de rettenetes olyanokra nézve, akik fogyatékosan vagy sehogy sem tettek eleget annak, amivel a haza fegyveres védelmében vagy a háboruval járó szenvedések enyhítése körül tartoztak.

A ki tehát a most dúló vihar után zavartalanul akar örülni az életnek; a kinek drága a sajátmaga és családja, ivadéka becsülete és megbecsültetése, az ugyancsak vigyázzon, hogy ki ne maradjon azoknak a sorából, a kik ma a harctéren vagy a polgári társadalom munkájában elszánt s minden áldozatra kész katonái a honvédelemnek! Senkise ítélje el üres frázisnak, mindenki ismerje föl elháríthatatlan valóságának azt, hogy a jövőendő társadalomban, a jövőendő közéletben mindeuknek csakis a szerint lehet helye és boldogulása, amint mai kötelességeit hiven betöltötte.

Tehát — ki-ki tegye meg a maga kötelességét abban a mértékben, a hogy erre tehetsége, vagyona, eddigi társadalmi és közéleti szereplése kötelezi.

Népfelkelők bemutatója.

A nagyenyedi illetőségű és lakos 24—36 éves B. osztályú népfelkelők bemutató szemléje folyó hó 19-én és 20-án folyt le. A bemutatón megjelent 302 egyén, kik közül 170-et találtak fegyveres szolgálatra alkalmasnak.

Az alkalmasok közül honvédek lesznek: Bakcsi József, Buffa Ádám, Markovics Ábrahám, Bodó János, Gábor Lázár, Folbert Béla, Keresztesi József, Nedesán János, Székely Albert, dr. Jovian Jenő, Lázár Gyula, Hajdu Béla, dr. Magyar Ferencz, Szergej Lajos, Fenichel Lázár, Leib Jakab, Rapp Karoly, Miske Elek, Makkai Domokos, Nagy Géza, Sántha Dénes, Frank Szabó János, dr. Maior János, Butura János, dr. Ikrich Arnold, Ott József, Sepsi János, György Ferencz, Bauer Nándor, Kvacskai Károly, Butura Mózes, dr. Mizsey Árpád, Ruz Domokos, Balogh László, Böhm Sándor, Papp Dezső, Bacz József, Deaky Attila, Szigeti Béla, Ujhelyi János, Kelemen Sándor, Fodor János, Rogyán János, Turóczi László, dr. Asztalos Kálmán, Szász Ferencz, Veress István, Somogyi János, Weisz Mór.

A közös hadsereghez jutottak: Bod József, Hegedűs Dániel, Német György, Sombory István, Muntján Aurél, Keresztesi Ferencz, Margineán Áron, Müller Arthur, Paulini Emil, Melak György, Györfi István, Neumann Victor, Orban József, Vitalyos Dénes, Heczegán György, Keresztesi József, Szathmáry Albert, Tobis János, Belgyán Ágoston, Cirner László, Felvinczi József, Aczél Lajos, Dunai István, Szotyori Jenő, Andrádi Lajos, Kimpján Tamás, Bodor Peter, dr. Székely Endre, Vitéz Albert, Anka Vazul, Gazdag Geza, Lengyel János, Székely Ferencz, Wedel József, Incze Miklós, Luka Kálmán, Hajdu Albert, Katona Ferencz,

Először egy kis tutajt ácsoltattam össze és ezzel vittem át 10 embert és 2 pionirt. A fegyveres emberekkel berohantam a községbe, a mikor a kozákok a tulsó részen azt elhagyták. A folyó partján találtam néhány csónakot, azokat lefoglaltam és személyesen átkormányoztam a tulsó partra, addig a tutaj hozta az embereket, akik megszállták a Myskowce körüli magaslatokat.

A tulsó hegyről déltájban — úgy mondják — gyönyörű látvány tárult a szemléelő elé. A Kárpátok felől 4 km. távolban az orosz gárdalovasság és gárdatüzérség vágatott el remek fehér lovakon. Sajnálom, hogy ezt nem láthattam, de én lent voltam elfoglalva a folyóparton. Egy nap alatt áthajóztam négy ezredet és ezzel mentünk előre, a míg a mezőlaborcz—chyrowi vasúti vonalat Ustyikidolna község felett meg nem találtuk. Az uti hidak természetesen fel voltak robbantva és bajosan ment a tüzérség átkelesét biztosítani, de sikerült az ellenség nyomában maradni. Végül hír érkezett, hogy az orosz Chyrow—Starysambor között azokban a sáncokban, amelyeket egy hónappal ezelőtt mi készítettünk, alaposan elsáncolta magát és nagy tömeggel vár bennünket. Nem sok gondolkozási időt engedve a muszkának, azonnal hozzásettünk és az első között voltunk, akik a nadrágjába haraptunk.

Chyrowból előhaladtunk a Strwiaz patak mentén Laskimurawanora, a hol egy álta-

náig még sem állunk, de utközben kolerások lettünk és Lupkow felől ledirigáltak a Cisna felé vezető vasút mentén Wolamichowára, a hol ismét elsáncoltuk magunkat a Kárpátok magaslatain. Itt vártuk türelmesen a muszkát 7 napig. Közben magam is kolerán estem át. Igaz ugyan, hogy csak gyeugébb mértékben, de szerencsére 4 napi koplalás után csakhamar helyrejöttem. Két napig a doktorok (mert kettő is kurált) egy koronát sem akartak adni a bőrömért.

Mikor a kozákok tömege Wolamichowa-felé közeledett, ekkor verték vissza Uzsoknál a jó magyar honvédek az orosz, különben mi lettünk volna kénytelenek megvédeni kistoronyai szőlődet attól a szőgyentől, hogy ott a muszka szüreteljen és szőrcsölje a jó nedűt. Egyébként sajnálom, hogy nem mentünk le Homonnára, mert akkor meglátogathattam volna Öngységát Kistoronyán.

Az uzsoki, ökrmezői és máramarosszigeti győzelmek után mi is megkezdjük az előnyomulást Baligródtól keleti irányban. Ez bámulatos ut volt. Négy napig sveczi vidéken, hegyeken-völgyeken hatoltunk át szinte egyesével. Így jutottunk a San folyó mellé Myskowcénál, ahol erős kozák csapatok tartózkodtak. Ezeket egy hajnali szürkületben megleptük és a mieink az egész községet hatalmas golyózáporral árasztották el, míg mi, utászok a csapatok átkelesét a San folyón elkezdettük.

Styán László, Ficz János, Adorján Ödön, Schméder Ferencz, Maár László, Glatz Jenő, Feledeán Todor, Krisán Todor, Szóts András, Föder Ignác, Domanus Imre, Lakatos István, Makrucz József, Toma Tivadar, Bleier Hugó, Bulbuk Todor, Dienes Jenő, Faragó Somogyi Gyula, Mann Hermann, Muzsnai István, Popp György, Tatár Sándor, Zimmermann Bela, Ficker János, Fürst Emmánuel, Hámorszki Rezső, Kiss István, Lőrincz Mihály, Ackermann Péter, Lőkös Sándor, Dogán Áron, Valtner János, Toskor Péter, Bakcsi Sándor, Takács Zsigmond, Ambrus Márton, Fogarasi Zsigmond, Járny István, Kiss Jenő, Moldován Sándor, dr. Pop Emil, Sipos Ferencz, Szilágyi Márton, Zsigmond György, Widhalm Hermann, Veress Mihály, Filtnér Bela, Fodor Rezső, Juorás János, Német Imre, Podár János, Rosián Todor, Tischler Rezső, Toma Miklós, Asztalos Ferencz, Damó József, Fischer Jakab, Litschel János, Rozor Benjámin, Ruzs Simon, Varga Mihály, Aranyi Adorján, Farkas Pál, Izsáki Ede, Lakatos Márton, Rácz Simon, Kocz Mihály, Botyey Titusz, György Lajos, Róth Gyula, Trabak György, Tápai János, Ferencz György, Lengyel Zsigmond, Nisztor Simon, Szakács János I., Braviak Ferencz, Szamaránszki József, Petrucz János, Szakács János, Ungli Mihály, Márk Dávid Jenő, Magyarai Károly, Dán Gábor.

Harcztéri levelek.

Téli táborozás.

Jelen helyzetünk olyan téli táborozás-fele. Mintha itt akarnánk bevárni a tavaszt, az alkalmas időt e hadi operációkra. — Közöttünk és az ellenség széles rajvonalai között alig van 350 lépés távolság. — A gyalogság egész a nap a földhányás mögött fekszik és meg nem mozdulhat. A melyik kidugja a fejét, az a szemközti földhányás mögül golyózáport kap. A rajvonalba eleimet, municziót vinni csak az éj leple alatt lehet. Az emberek itt valószínűs vakond módjára élnek.

A tüzérség helyzete valamivel más. Mi is földhányások mögött beszélgetünk az ellenséggel. — Ágyúink 2 méter magas, 2 méter széles kör alakú földhányással vannak körülvéve. — Elöl egy nyílason fényvetőleg villog ki az ágyu torka. A sanczon belül két barlang van ásva. Az egyik 3 méter hosszú 1 1/2 széles, 1 1/2 méter mély gödör agakkal, földdel befedve. Itt lakik az ágyu legénye, 6 ember. A másik hasonló 1 1/2 méter hosszú, széles és mély gödör. Itt lakom én két önkéntes társammal együtt.

A berendezésem azonban fényesnek mondható, t. i. van benne egy tüzhelyünk, egy

lünk megerősített magastatot szállítottunk meg és tartottunk már 16 nap óta, mert a parancs az, hogy ezt a pontot az utolsó lehetőségig tartanunk kell.

Álljunk is a sarat, pedig mondhatom, hogy rettenetes az ágyuzás. Először csak rendes ágyúkkal próbált a szomszéd bennünket kiverni, később, mikor már ehhez hozzászoktunk, kezdte a nehéz úteget felvonultatni, sőt Przemysl felszabadítása után a vár-támadó nagy mozsarait is itt építette be betouba és 8 km. távolból ágyuz reánk, a kis kastélyunkra és a községre. A kastély — pedig 1-5 m vastag falai, szép boltozatú voltak, — úgy néz most ki, mint egy romhalmaz. A községben egy lélek sem lakik, a házak mind fel lettek gyújtva az ellenséges ágyugolyóktól.

Felsőbb parancsra egy napig mi is merészkedtünk előrehatolni, két napig szépen haladt is az ezred előre, a harmadik nap azonban megunt a törpiskalást a muszka és egyszerre óriási puská- és ágyutűzzel árasztott el bennünket, azonkívül nekiment az elől levő csapatoknak és az ezredet megfelelte. Nagyrésze tisztjeinknek és a legénységnek részint ott hagyta a csapatot és a fogat, a másik részét elfogták az oroszok. Így expediciónk nem sikerült, ismét visszavonultunk kuczkánkba. Persze ezután mindenféle fortélyllyal meg kellett erősíteni az állásunkat. Éjjel a vármagastat és az ellenség

gyertyatartókat (gyertyákat egy templomból kaptunk 2 métereseket szekerszámba) a falban egy pár mélyedés kiásva (polczok) és egy pár fadarab beütve (fogas). A pádimentum szalmával van fedve. Szóval, a telet készen várjuk. Az életmódunk a lakásunknak megfelelő. Amíg a köd reggel fel nem száll, alszunk, amint folszáll, üdvözöljük az ellenséges tüzereket, ők viszont bennünket. Az udvariasságban azonban feleletet kaptunk mi 10 centiméteressel. Válaszoltunk 12 centiméteres mozsárral, visszafellett 15 centiméteres schv. Hambitzel, de minket nem lehet az udvariasságban lefőzni. Jövünk a 30:5 centiméteresekkel. Egy nap alatt 5 orosz úteget üdvözöltünk agyon. Az orosz nem bírja a versenyt talán csak 22 centiméterig. Eleg súlyos üdvözlőtek és ami kellemetlenebb, a földhányás ellenük nem véd. Függlelgesen pottyannak a fejünkre (15 centimétertől fölfelé) és ha talál, akkor mi pottyanunk függlelgesen fölfelé. Eddig szerencsére csak melletünk estek le, de ez is elég kellemetlen.

3 hete vagyunk ebben a helyzetben, — már szinte unalmas. A különböző kaliberű golyók visítása sem szórakoztat már. Mindent meg lehet szokni. Neha még a repülőgépek hoznak változatosságot. Ha a miénk, hurrah-val üdvözöljük; ha az oroszé, ész nélkül igyekszünk ágyúinkat és magunkat eltitkolni, agakkal befedni. Ez a legveszedelmesebb ellenségünk. Ha felfedez, magviszi a hírt az ellenségnek, hogy pontosan hol állunk, és egy félóra múlva repülünk ágyúinkkal együtt a levegőbe. Pedig hát csak inkább a repülőgép repüljön.

Hát ilyen most ami életünk, a posta elég pontosan jár. Ujságot is olvasunk. Ha kártyánk volna esténként a gyalogság tüzelese mellett kalábrezhetnénk. Ha levelepapirt kapunk, levelet írunk: dohányunk bőven van, 5 fillér egy pakk, ezt kapjuk a kincstártól. Aki jobbat akar szívatni, neha elvegy valaki az útegből a közeli városba, onnan hozatunk saját pénzünkön. — Gyufánk nincs. Egész nap egetünk gyertyát, hogy legyen minél rágyújthassunk. Legkellemetlenebb, ha egy ekrazitánát a közelben csap le és a légnyomás kioltja a gyertyát. Ilyenkor bőj tölünk, amíg valamelyik egő házról tüzet hozunk.

D. U. L.

Egy enyedi flu levele a harcztérről.

„Chrow körül október 9-étől november 3-ig voltunk egyfolytában a tűzvonalban, Északon Hindenburg visszavonult s így a mi hadtestünket is hátravontak. Megkezdődött a visszavonulás. A hátvédet két gyalogos ezred (62 és 51) és az én útegem (6 ágyu) alkotta.

között mindenféle akadályokat kellett keszitenem, nehány méterre az ellenség orra előtt. Hála Istennek sikerült befejeznünk anélkül, hogy észrevettek volna.

A muszka az ágyúval teljesen romba lőtte az egész falut; a kastélyt, mely körül mi tanyáztunk, úgy, hogy nincs más mód, mint be kellett ásunk magunkat a földbe, mint a vakondok, úgy dolgozunk a föld alatt és ürjük a nagy bombázást. Eddig nem sok kárt csinált emberéletben az orosz, de repülőgépekkel kikémlelt bennünket és már tegnap fejünk felett robbantak a shrapnellek. Borzasztó hallani a bombázást, az ember idegeit meglehetősen igénybe veszi.

Igaza van Boroevicsnak, hogy eddig három annyi orosz volt ellenünk, hiába próbáltunk akármit, nagyszámbeli tulsulyval mindent elnyomott. Most talán sikerült elérnünk, hogy már csak két muszkával kell küzdenünk. Adja az ég, hogy teljesüljön a tábornok harmadik mondása, t. i. már csak egy ellenfelelünkkel legyen dolgunk.

Lehet, hogy a napokban itt döntésre kerülünk, már 17 napja álljuk a sarat, most már nemsokára vagy előremegyünk, vagy meghátrálunk, ha nem sikerül a hadseregparancsnokság terve.

Ezt a kis történelmet négy napon át írtam, ahogy az idő engedte.

Laskymurowánál, 1914. október 31-án.

November 7-én az üldöző orosz a hátvédet utólérte és meglepett bennünket. Az útegünk-ből 3 ágyu elakadt, előrevonulni nem tudtunk; tisztjeink és alegénység egyrésze visszavonult, én magam maradtam egy pár emberrel a 3 ágyu mellett.

Az ellenséges gyalogság gépfegyverrel 150 lépésről tűz alá fogott. Átvettem a kommandót, saját fejemtől lemozdonyoztattam és 3 ágyúval felvettem a harcztot. Egyik ágyúmat szeljtöltöttem, a megmaradt két ágyúval cirka másfél óráig tartottam magamat, amíg volt löszerem. A löszerem elfogyott, összes fegyverünk a töltött revolverem volt az egész orosz gyalogság ellen. Ha észreveszik, hogy nincs löszer: megröhaanak. Ebben a kétségbeesett helyzetben felmozdonyoztattam; 12 lovat fogattam az ágyúk elé, a löszerkocsit ott hagytuk és megpróbáltunk elvonulni. Teljes gépfegyver-tűzben állottunk, fedezék nélkül. Képzeltetek egy felkevert méhkas, úgy zúgtak a golyók körülöttünk. Öt perc alatt lovaimat lelőtték, a két ágyu elakadt.

A brigadirostól egy lovas jött a parancsral: ki ahogy tud, meneküljön. Én magam gyalog hagytam el az ágyúkat. 35 embert szedtem össze, még egy pár lovat és a compass segítségével, torony irányában, hegyeken keresztül, két folyót átszva, 48 órai ut után, étlen-szomjan utólértük a hadsereget. Egyetlen tiszt sem volt velem. Én voltam az úteg-kommandás, én irányoztam, én töltöttem és sütöttem el az ágyút.

Ez a rövid története november 7-ének, — ami körülöttem és velem történt. Fel vagyok terjesztve arany vitézségi éremre és állítólag soronkívül hadnagy leszek. Különbön már tiszt vagyok: november 8-án kadt lettem. Fizetésem az első hónapban 560 koroná, azontul 250 korona havonként. Visszavonultunk Mezőlaborezra, itt bevaggoniroztunk és Sárospatak, Sátorajajhely, Miskolcz, Kőrmöczbánya, Ruttkán át állítólag Németországba, Boroszlóba utazunk. A tiszti élet nagyszerű. Reggeli, ebéd, vacsora még tővonalban is legalább 3—3 fogás. Szivar bőven, csokoládé és konzerv kilószámra. Golyótól már ne féltsetek.

Ha 7-én nem ért golyó: úgy akkor engem már nem fog a golyó. A köpeny-gombomat levitte egy manichergolyó, a lábam fejét majd leszakította egy shrapnel-darab, nekem semmi bajom. Szóval jó vagyok, elek, rendben van minden, csokolok mindekit. Nincs időm több levelet írni, ezt mindnyájatoknak enyedikékek írom, akiket érdekel.”

Hálás köszönet

a nagyenyedi Vörös-Kereszt részére küldött adományokról.

A harcztéri sebesültek kórháza részére szivesek voltak adakozni: özv. Sebestyén Sándorné 40 K, özv. Seyman Károlyné, Nehéz Jánosné, gróf Busseul Henrikné, Mitroevics 10—10 K, Rácz Simon mérnök 20 K, Alsóorbói körjegyző 5 K. Kórházunk a Bethlen-kollégiumból a m. kir. honvédlak tanyába költözött. Kérem a nemes szívű közönséget, hogy a korán beállott téli időre való tekintettel is támogasson nehéz feladatunkban pénz, tűzifa, dohányneműk, sütemény stb. adományozásával.

Nagyenyed, 1914. november 21.

Br. Bánffy Kázmírné, elnök.

HIREK.

— **Polgárörseg Nagyenyeden.** Tegnap érkezett le Nagyenyed városához a belügy-miniszter leirata, hogy a polgárörseg felállítását engedélyezi. November 25-dikétől lehet jelentkezni a rendőrkapitányi hivatalban kitett íven. Felhívjuk erre városunk férfi közönségének figyelmét. Jelentkezzünk minél többen!

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** Nagyenyed város képviselőtestülete november hó 23-án d. e. 10 órakor kezdve rendes közgyűlést tart. A tárgysorozat 37 pontból áll. Nevezetesebbek: Ó Felsege válaszanak bejelentése a képviselőtestület üdvözlő sürgönyére. Gróf Tisza István válasza a képviselőtestület üdvözlő sürgönyére. József kir. herceg Szanatorium nagyenyedi fiókjának kérése a szegénysegélyezés átruházása vegett. Levéltárnoki állás betöltésének elhalasztása. A tartalék-kórház és a katonák téli felszerelésére adományoknak köszönhet mondandó. 1915. évi költségvetés tárgyalása. M. kir. adómentes állami járadékkölcsön jegyzése tárgyában előterjesztés. 1913. évi költségvetés fedezésére kivetett pótdó felemelése. Tövis—Tóth-utcát összekötő utnál területeladások tárgyában előterjesztés. Tövis község villanyvilágítása tárgyában határozathozatal. Az ivóvízvezeték átalakítása, illetve kicserélése tárgyában határozathozatal. A törvényhatósági bizottság határozata a villanytelep bérbeadása tárgyában. 1915. évi virilis-névjegyzék tárgyalása. A kerületi szüntársulat kérése a teremdíj elengedése tárgyában. Előterjesztés az igazoló választmányban két tag kiküldetése tárgyában.

— **Fájdalmas veszteség érte** Nagy Pál főszolgabíró és nejét; 4-ik évben járó kis Bandikájuk e hó 17-én rövid szenvedés után meghalt Kólozsvárt, hová gyógyítás végett vitték el a szép kis gyermeket aggódó szülei. Csütörtökön délután a vasuti állomástól temették el a református temetőbe.

— **Az esküdtbírók elnökei.** A kolozsvári királyi ítéltábla elnöke a kolozsvári királyi ítéltábla kerületében levő törvényszékeknek az esküdtbírók elnökeit és ezek helyetteseit az 1915. év tartamára kijelölte. A gyulafehérvári törvényszéknek elnök: Lázár Emil kir. törvényszéki elnök; helyettese Borzsovay Béla dr. kir. ítéltáblai bírói címmel és jelleggel főruházott kir. törvényszéki bíró.

— **Önként a harcotérre.** A hazafias önfelajánlásnak ragyogó példáját adta 8 fegyőr az elmúlt héten. Az igazságügyminiszter leiratot küldött Uray Lászlónak, a nagyenyedi orsz. fegyintézet igazgatójának, hogy azok a fegyőrök, a kik szolgálati érdekéből fel vannak mentve a hadkötelezettség alól, felmenthetők a fegyőri szolgálattól, ha esetleg önként kívánkoznak a harcotérre. Az intézet derék igazgatója közölte a leirat tartalmát az őrséggel. Másnap 8 fegyőr, egy kivételével mind családos ember és 38—47 évkörűek, jelentkeztek az igazgatónál, hogy önként mennek a harcotérre. Pénteken együttesen felajánlották szolgálatukat a hadkiegészítő parancsnokságnál. Délután az intézet igazgatója a tisztikar jelenlétében adta át a szolgálati felmentést és buzdító beszédet intézett a derék örökhöz. Az igazgató ez ünnepélyes alkalomból a fegyelmi büntetéseket is elengedte. A tisztikar és az őrség lelkesen üdvözölte a harcotérre induló öröket, névszerint: Barta István, Franczen Mihály, Molnár Ferencz, Pál Sándor, Székely István, Szilágyi Albert, Szűcs János (47 éves) és Varga Mihály. Derek honfiak! Gondolkozzatok és tettük mellő a komoly időkhez.

— **Kitüntett katona.** Dr. Uray László, a helybeli orsz. fegyintézet köztisztviselőnek örvendő igazgatójának hőselkü fia — mint biztos forrásból értesítenek — több vitéz tetteért már kadót lett és újabban egy hős bravúr után az arany vitézégi éremmel és hadnagyi ranggal való kitüntetésre terjesztett fel. — Gratulálunk a mellő szülőknök és a honért harcoló fiúnak!

— **Egy tanár orosz fogságban.** Hofer András székelyudvarhelyi koll. tanár, ki néhány év előtt a Bethlen-kollégiumnak volt segédtanára, Szibériában hadifogoly.

— **Requiem.** Nemeskürthy Kubicza Elemér, a 21. honvéd gyalogezred hadnagya, a helybeli zászlóalj gazdasági tisztje, hazája iránt való kötelességének hűségese teljesítése közben bekövetkezett betegség következtében november 12-én 24 éves korában az ungvári katonai kórházban meghalt. Ideiglenesen ugyanott temették el. Lelkiüdvéért engesztelő szent mise lesz folyó hó 24-én reggel 8 órakor a helybeli róm. kath. templomban.

— **Protestáns vallásos estély.** Az első vallásos estély ma, november 22-én d. u. 5 ó. lesz a Bethlen-kollégium dísztermében a következő sorrenddel: 1. „Áldások Istene” — részlet Rossini „Semiramis” c. operájából. Énekli: A református egyház iparos dalkara. 2. Előadást tart: Jancsó Sándor ref. lelkész, theol. m. tanár „A háboru az erkölcsi — és keresztény világrend szempontjából”. 3. Ima „Bánk Bán” c. operából, énekli: a Prot. Nőegylet alkalmi vegyes négyes kara. (Dr. Szilágyi Zoltánné, Csiky Istvánné, Máthé Erzsike, Jaucsó Margit, Hegedűs Zsigmond, György Ferencz, Koltza Árpád, Pongrácz József, Felmér Sándor vezető). 4. Szavaltat; szavaltja: Inczedy-Joksan Ödön dr. vármegyei főjegyző. 5. Hymnus, Pongrácz József ref. kántor orgonakísérete mellett énekli a közönség. A perselyekbe gyűlt önkéntes adományok felerészben a sebesült katonák helybeli kórháza, felerészben a Nőegylet szegényei és betegei javára fordították.

— **Színészet.** A Szabados-fele szüntársulatot e nehéz időben is eléggé támogatja közönségünk, mikor a szórakozás nem élet-szükséglet. A társulat női erőiből dicseretet érdemel Benes Ilona hősnő, V. Katona Terus kedves hangjaért, K. Balog Böske eleven játékaért. A férfi személyzetből Koós titkár, Kocz Mihály, Bende és Vörte. A legsikeresebb előadásuk Timár Liza volt. Az aktuális újdonságok bemutatása egyszerű kísérleteknek bizonyultak, de mint életkepek lelkesítők.

— **Ötszáz millió.** A magyar ész és a magyar szív páratlan megújulókossága lelkesedésben és tettekben egyaránt méltó harcoló hőseinkkel. Mindenki dolgozik, mindenki iparkodik előbbre vinni a nemzet ügyét. Az egész ország lelkesedése a hadikölcsön jegyzése iránt lankadatlan. Az eddigi siker felgyőzelemmel felér. Az eddigi számítások szerint a nemzeti kölcsön összege elérte az ötszáz millió koronát. Városunk is lelkesen kiveszi részét. Kinek niucs kard a kezében, a kölcsön jegyzéssel segítse elő a biztos győzelmet.

— **Őszi ibolya.** Hosszu szép őszi időjárásunk kellemesen gyönyörködteti a virágkedvelőket. A kertekben több fajta tavaszi és nyári virág nyílt ki újra. Egyik Szentkirály-utcai ház kertjéből meg kellemes illatu friss ibolyát küldtek be szerk. szövegünkbe. Szép tavaszi ibolyát ősszel, november 19-én.

— **A szegény tanulókat segélyező kör** karácsonyi ruhakiosztása közelg. Ez alkalomból szívesek voltak adományozni: Mészáros Jánosné 10 koronát, Zeyk Danielne ruhakiosztás, Tangel Józsefné ruhakiosztás. Fogadják hálás köszönetünket. A háboru vonult családokra és a növekvő szegénységre való tekintettel kérem a t. közönség szíves támogatását ruhakiosztásunk és pénzadományaink. Török Bertalané elnök.

Bárd-féle „Karácsonyi Album” ezim alatt, mint minden esztendőben, úgy az idei karácsonyra is egy díszes Albumban összegyűjtve jelenteti meg a Brád Ferencz és Testvére közismert budapesti zeneműkiadó cég a f. évben népszerűsége jutott kedvelt zeneműveket. A most megjelenő Karácsonyi Album a nagy történelmi időkre való tekintettel, olyan díszes tartalommal jelenik meg, hogy ebben a zenei okmányát is fogja képezni e dícső és örökké nevezetes nagy időknek milyen volt a nemzeti érzés és fellendülés az 1914-ik esztendőben. A zongorázó közönség megtalálja benne a Monarchia és Németország nemzeti és csatadalait, harszó indulóit és az idei szezon sláger újdonságait. Ezen Karácsonyi Album kiadásával, hazánk e legelső zeneműkiadó cégé kedves meglepetést nyújt nagy vevőközönségének és valóságos ajándékszámba megy a gyönyörű album, tekintve, hogy a közel 100 oldal tartalmú kötetben foglalt zeneművek értéke egyenként vásárolva körülbelül 100 korona, míg így együtt az egész Karácsonyi Album 4 korona, díszkötésben pedig 6 korona. Lapunk olvasói bizonyára szívesen veszik a Karácsonyi Album megjelenéséről szóló hírlinket és azon figyelemzetésünket, hogy az albumra a kiadócéggel olvasóinktól is csak f. november hó végéig fogad el megrendeléseket, mivel az csak annyi példányban lesz előállítva, ahány megrendelés arra november hó végéig Budapestre a cég Kossuth Lajos-utca 4 sz. alatti kiadóhivatalához beérkezik.

Csatadal. Benedek Elek pompás csatadalt írt a Jó Pajtás legújabb számába, magyarosat, lelkeset, a gyermek hazaszeretét feltűzelő, bizonyos, hogy pár nap múlva szavalni fogja minden magyar fiú. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjában e legújabb számába Sárandi István írt novellát, Sebők Zsigmond és Krudy Gyula folytatják regényüket, Endrődi Béla kedves verset írt és képet is rajzolt hozzá, egy ezek a most főlelmetes hírű Zeppelinekről szól, egy másik ezikk halottak napjáról, Zeiga bácsi mókásan írja meg Cautora Janosi oroszországi kalandjait, Naszai Elza kedves levél alakjában egy-két számban írja meg a háboru egyes epizódjait. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtást a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

— **Az Agrár takarékpénztár részvénytársaság Marosvásárhelyt** értesíti ügyfeleit, hogy úgy a központban mint a nagyenyedi fiókiutészetnél a moratorium tartama alatt is elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára előnyös kamatozás mellett és azokat a moratorium alatt is megállapodás szerint fizeti vissza. 270 12—

A gyulafehérvári Hadsegélyző Egyesület jelentése.

A megalakult segélyző bizottság hölgytagjai, kik a város területét maguk között 11 részre osztották fel, megkezdték a gyűjtést, mi 4375 kor. 32 fillért eredményezett. Hivatalomban két ízben 49 koronát, más alkalommal meg 18 koronát, mi 67 koronát tesz ki, így tehát kitesz a gyűjtött összeg 4442 korona 32 fillért, a miből a város tanácsa kiosztott 3226 korona 90 fillért.

Megjegyzem, hogy ez a pénz meg fog térülni, mert a most folyósított államsegélyekből az eddig elélegképpen és segélyképpen adott összegeket levonjuk s a bizottságnak vissza fogjuk szolgáltatni.

Marosvásáradjai Glück Adolf 1000 koronát, gyulafehérvári Jakos Fuchs Nándor nagykereskedő, a Ferencz József rend lovagja 1000 koronát küldöttek hozzám azzal, hogy ez az összeg a bevonultak visszaradott családtagjainak segélyezésére fordítandó és használandó fel.

Az izraelita jótékony nőegylet 300 koronát küldött hozzám kiosztás végett, miből 247 koronát már kiosztottam, maradt ebből készpénz még 53 korona.

Nehai Deutsch Adolf nagykereskedő, a Ferencz József rend lovagja eihalózása alkalmával a család tagjai, rokonai, jóbarátai és ismerősei koszoru-megváltás címén 895 koronát gyűjtöttek össze, mit Deutsch Manó takarékpénztári vezérigazgató ur kijelentése szerint a család a visszaradott családtagjai segélyalapjára adományozott.

Göllman József és neje az Uránia mozgó-fénykép színház tulajdonosai előadásaiik jövedelmének egy bizonyos összegét szintén felajánlották és kérék, hogy a befolyandó összeget szintén a segélyezésre fordítsam. Eddig 11 előadás jövedelme után 230 korona 20 fillért szolgáltatott be hozzám.

A város képviselőtestülete 1914. év október hó 9-ik napján tartott rendes közgyűléséből dr. Mayer Ödön országgyűlési képviselő ur indítványára 105—1914. kgy. számú határozatával kimondotta, hogy Gyulafehérvárt illetőseggel bírt, háboruban meghalt katonák visszaradott családtagjai, árvái és özvegyei segélyezésére az 1915-ik évre 5%-os pótdó adót szavaz meg. Főszámvonói jelentés szerint ez az 5%-os pótdó 1915-ik évre kitesz 7722 korona 35 fillért.

Főispán ur ő méltóságának felhívására a hölgyek gyűjtést indítottak, melynek eredményeképpen begyűlt 299 koronát a Magyar Általános Hitelbanknak megküldöttem, a mit egyúttal a Főispán ur ő méltóságának be is jelentettem.

Egy leugyel katonának, ki mindkét lábát veszítette el, műláb csinálására 200 koronát gyűjtöttem össze s a pénzt a helyi cs. és kir. katonai parancsnokságnak átírat mellett megküldöttem.

Átérve a sebesült és beteg katonák gyógykezelésére és ápolására vonatkozólag tett intézkedésekre, a következőket jelenthetem: A sebesült katonák érkezése alkalmával a város közönsége étel, italmentekkel és üdítő italokkal látta el a sebesülteket.

A Vörös Kereszt-egylet a sebesült és beteg katonák gyógykezelésére és kötszerek beszerzésére 2000 koronát szavazott meg.

Kegyelmes Püspök urunk a sebesült és beteg katonák részére beszerzendő fehérneműkre 1000 koronát ajándékozott a Vörös Kereszt-egyletnek. Ezzel kapcsolatban jelenthetem, hogy a kegyelmes Püspök ur indítványára a Vörös Kereszt-egylet választmányi gyűlése elhatározta, hogy minden hónapban a sebesült és beteg katonák ügyes-bajos dolganak és segélyezésének megbeszélése végett gyűlést fog tartani.

A hölgyek nagy áldozatkészséggel és még nagyobb lelkiismeretességgel végzik nehéz, de azért nagyon humánus feladatukat és nap-nap után fáradságot nem ismerve teljesítik önként vállalt, női méltóságuknak leginkább megfelelő, legnemesebb emberbaráti cselekedetüket: a betegápolást.

A hölgyek, az orvos urak szíves közreműködése folytán, egy 14 napos ápolónői tanfolyamot hallgattak végig.

A városban az állami iskolában, az árvaházban, az irgalmas nővéreknél, az izraeliták kórházában és a nyilvános jellegű közkórházban vannak a sebesült és beteg katonák elhelyezve.

A Várban a katonai kórházban, az árkász-laktanyában, az 50-ik ezred laktanyájában, a tüzérségi laktanyában, a tisztai kaszinó épületében, a kasszináriumban mindkét épületben és a theologia épületében vannak a sebesült és beteg katonák elhelyezve.

Kegyelmes Püspök urunk a sebesült katonatisztek részére rendezett be kórházat.

Fel kell említenem, hogy a város közönsége igen sokszor keresi fel ételmentekkel a sebesülteket, a mi mindenesetre nemes cselekedet, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a beteg-létszám sokszor 1700—1800 volt.

Itt kell felemlítenem azt is, hogy Fuchs Nándor nagykereskedő, a Ferencz József rend lovagja a hadbavonult és sebesült katonák részére eddig 75.000 drb cigarettát adományozott, de egyúttal kijelentette azt is, hogy a háború egész tartama alatt el fogja latni cigarettával a városban levő sebesült és beteg katonákat.

A városban beállított kórházakat párnával a város közönsége látta el.

Nem hagyhatom figyelmen kívül annak megemlítését, hogy Ávéd Jakóné, a Vörös Kereszt-egylet elnöknője fáradságot nem ismerő ügybizalommal dolgozik azon, hogy a sebesült katonák a legjobb elbánásban részesüljenek.

A piskii máv. műhely alkalmazottai kéresemre 20 pár mankót és 20 drb botot küldtek díjtalanul a sebesült katonák részére, ebből 10 pár mankót és 10 drb botot a városi kórházba, 10 pár mankót és 10 drb botot a várbeli katonai kórház-parancsnokságnak küldöttem.

Átérve a városban levő egylet működésére, a következőket jelenthetem:

A Vörös Kereszt-egylet készített: 287 drb labravalót, 219 drb inget, 168 pár kapezát, 94 drb haskötőt, 249 pár karmantyut, 227 drb hősapkát, 164 drb zsebkendőt, 12 drb trikóinget, 70 drb kendőt karfelkötéshez, 9 drb trikónadrágot, 24 pár harisnyát, 5 drb törülközőt, 2 drb lábszárvédőt, 800 drb cigarettát. Az Oltáregylet készített: 140 drb hősapkát, 140 pár karmantyut, 15 pár térdmelegítőt, 20 pár kapezát.

Az irgalmas nővérek leányiskolája a helybeli Vörös Kereszt-egyletnek átadott katonai ruhákon kívül közvetlenül a következőket küldötte a központi hadsegélyző hivatalnak: 60 drb hősapkát, 40 pár érmelegítőt, 7 pár térdmelegítőt.

A Lutheranus Nőegylet készített: 25 drb trikóinget, 25 drb trikónadrágot, 3 pár kesztyűt, 57 drb hősapkát, 12 drb karmantyut, 7 drb haskötőt.

A jótékony izraelita nőegylet készített: 121 drb trikóinget, 123 drb trikónadrágot,

112 pár lábkapezát, 72 drb haskötőt, 122 pár karmantyut, 53 drb hősapkát, 16 pár szoknit, 6 pár kesztyűt, 1 pár kamáslit, 1 pár harisnyát.

Dr. Mayer Ödönne öngyógyító készített és küldött a helyi árkász-zászlóajnak 50 drb hősapkát, azonkívül nagyon sok felszerelési cikket. Sokat közvetlenül a hadsegélyzőnek küldött fel.

Riszner Ödönne öngyógyító 15 drb bekecsét (tyeptárt) készített, mit közvetlenül a hadsegélyző hivatalnak küldött el.

Lervei Jónás Gyuláné szintén nagyon sokat készített és küldött úgy a helyi katonaságnak, mint a hadsegélyző hivatalnak.

Azonkívül, a miket tetemes mennyiségben közvetlenül küldöttek el a központi hadsegélyző bizottságnak Budapestre.

Eszerint összesen készült: hősapka 575 drb, karmantyú 551 pár, térdmelegítő 24 pár, haskötő 171 drb, ing 219 drb, labravaló 287 drb, trikóing 133, trikónadrág 132 drb, harisnya 165 pár, kapeza 300 pár, törülköző 6 drb, lábszárvédő 3 pár, kesztyű 6 pár, szokni 16 pár, karfelkötéshez kendő 70 drb.

Szász Józsefné főispánné ömeltőségének felkérésére Ávéd Jakóné, a Vörös Kereszt-egylet elnöknője „Augusztus” gyors segélyalapra a következőket gyűjtötte: készpénzben 100 kor. papírpénz, 100 kor. aranypénz. Aranytárgyakban 75 deka arany, a mi körülbelül 1800 korona értéket képvisel.

A Vörös Kereszt-egylet a sebesült és beteg katonák fehérneműinek mosására eddig 93 kor. 74 fillért fizetett ki.

Végte jelenthetem, hogy kegyelmes püspök urunk a háború czéljaira magánpénztárából 30000 koronát, az erdélyi róm. kath. székeskáptalan pedig 5000 koronát adományozott.

Gyulafehérvárt, 1914. év november hó 4-én.

Dr. Roska Miklós,
polgármester.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

12714.—1914. alisp. sz.

Tárgy:

Gyulafehérvár városi főszámvevői, orvosi és rendőrtiszt állások pályázati hirdetménye.

Pályázati hirdetmény.

Gyulafehérvár városnál a főszámvevői, orvosi és rendőrtiszt állások üresedésbe jöven azokra ezennel pályázatot hirdetek.

A főszámvevői állás évi 3600 kor. kezdőfizetéssel és 780 kor. lakpénzzel, a városi orvosi állás évi 2000 kor. kezdőfizetéssel és 540 kor. lakpénzzel és végül a rendőrtiszt állás évi 2000 kor. kezdőfizetéssel és 540 kor. lakpénzzel van egybekötve.

Az orvosi állás a városi közkórházi orvosi teendők végzésével és a halottkémléssel kapcsolatos.

A minősítést illetőleg utalok a főszámvevői állásnál az 1912. évi LVIII. t. cz. 22., az 1883. évi I. t. cz. 17. és a szervezeti szabályzat 192. §-a; a városi orvosi állásnak az 1908. évi XXXVIII. t. cz. 7. az 1883. évi I. t. cz. 9. és a szervezeti szabályzat 192. §-ra és végül a rendőrtiszt állásnál a szervezeti szabályzat 192. §-ban foglaltakra.

A főszámvevői állás 6 évre, illetve a legközelebbi általános tisztújításig, míg az orvosi és rendőrtiszt állás életfogytiglan tartandó be.

Felhívom mindazokat, akik ezen állások valamelyiket elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket a korukat igazoló születési anyakönyvi kivonatukkal, eddigi szolgálatukat igazoló hivatali bizonyítványokkal és minősítésüket és elméleti képzettségüket feltüntető bizonyítványokkal felszerelve a közszolgálatban állók hivatalfőnökjük, míg közszolgálatban nem állók lakhelyükre nézve illetékes főispán utján Gyulafehérvár polgármesteréhez 1914. évi december 26-ig bezárólag adják be.

Nagyenyeden, 1914. november hó 19-én.

Br. Bánffy Kázmír,
alispán.

399 1—2

Elismert legtartósabb,
legolcsóbb szőttesárak

LINGNER GYÖRGY
nagyenyedi szővőgyárától
előírt gyári áron kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály-
utca 106. szám alatt, ifj. Mészár
János és Társánál Főtér és a
Fogyasztási szövetkezetnél.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

12652—1914. alisp. sz.

Tárgy:

A rendőrfőkapitányi állás pályázati
hirdetménye.

Pályázati hirdetmény.

Gyulafehérvár város rendőrfőkapitányi állása nyugdíjba vonulás által üresedésbe jöven, erre ezennel pályázatot hirdetek.

Gyulafehérvár város rendőrfőkapitányi állása évi 3600 azaz háromezerhat száz korona kezdő fizetés és 780 kor. azaz hétszáznyolcvan korona lakpénz élvezetével van egybekötve.

A minősítést illetőleg utalok az 1883. évi I. t. cz. 3 §. 5. §. VI. rész, illetve az 1912. évi LVIII. t. cz. 22. §-okban foglaltakra.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi szolgálataikat igazoló bizonyítványaikkal, születési anyakönyvi kivonatukkal és elméleti képzettségüket és minősítésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeiket, a közszolgálatban állók hivatalfőnökjük, közszolgálatban nem állók pedig lakhelyükre nézve illetékes főispán utján 1914. évi december 26-ig bezárólag Gyulafehérvár város polgármesteréhez nyújtsák be.

Nagyenyeden, 1914. november hó 18-án.

400 1—2

Br. Bánffy Kázmír, alispán.

Olcsó I. oszt. hasáb búkkütüzifa

kapható házhoz szállítva ölenként
37 koronáért.

RAPAPORT HENRIK

Nagyenyed.

Orvosok

kitűnő köhögés elleni szer a

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

Millió ember használja a

Köhögés

rekedség, katarus, gégekatarus, elnyálkásodás, torokfájás, hörghurut és meghűlés ellen, azért minden harczó katona nagyon szereti. 6100 közjegyzőileg bítelesített bizonylat garantál a biztos eredményért. Étvágyat javító, jó izléses csukorkák. Csomagja 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér. Táborigi csomagolás 30 fillér. — Kapható: minden gyógyszerárban.